

Zaaknr. :

Kenmerk :

Barcode : **

Memo

Van : Marion Pach

Via :

Aan :

Onderwerp: Ecologische randvoorwaarden en Onderhoud bij EVZ-inrichting

Kopie :

Datum : Juli 2017 (aanvulling uit diverse projecten)

Ecologische uitgangspunten inrichting EVZ ALGEMEEN

In het Provinciaal Milieu en Waterplan 2016-2021 (augustus 2016) door de provincie zijn Ecologische Verbindingszone's (EVZ's) aangegeven; zie <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>. Dit betekent dat middels inrichting van EVZ's een NatuurNetwerk Brabant (NNB) ontstaat, waarlangs planten en dieren kunnen migreren van het ene naar het andere natuurgebied.

Voor natte EVZ's geldt een flexibele invulling van 2,5 hectare per strekkende kilometer in de vorm van een doorlopende natte corridor (beek + oevers) met stapstenen. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor de realisatie van de natte corridor langs de watergang (gemiddeld 10 m breed) en de betreffende gemeente voor de volgende 15 m breedte gemiddeld.

Als inrichtingsmodellen wordt uitgegaan van 'Groene Schakels', voorbeeldenboek Ecologische verbindingszones (Provincie Noord-Brabant):

Model 'Nat Kralensnoer' (veelal in zandgebied)

- De corridor is een continue strook van bij voorkeur minimaal 10 m breed langs de waterloop met vochtig bloemrijk grasland, struweel en (riet)vegetaties, met natuurvriendelijke oevers; bij voorkeur 2-zijdig, asymmetrisch. Met name de zon beschienen oever glooiend (voor maximale opwarming). Streven naar horizontale en verticale variatie, met nattere en drogere delen, met verbindende elementen (bosjes/houtsingels) ter beschutting en windluwte. Maar ook variatie in voedingsstoffen door (plaatselijk) verwijderen van de voedselrijke bouwvoor (afplaggen van ca. 30 cm).
- De stapstenen bestaan uit vlakvormige landschapselementen met een oppervlak van 0,5 tot 1,5 hectare. Het zijn kleine leefgebieden binnen de verbindingszone, ingericht met een of meerdere poelen (zie memo 'Richtlijn aanleg van poelen binnen de EVZ op hoofdlijnen', M.Pach d.d. 28 augustus jl.) of een moerasje, omgeven door bloemrijk (schraal)grasland (evt. grondbewerking + inzaaien bloemenmengsel), struweel en loofbosjes.

Precieze inrichting is afhankelijk van de doelsoorten. Algemeen gelden als doelsoorten voor model 'Nat Kralensnoer':

- amfibieën (algemene soorten en Kam- + Vinpootsalamander).
- kleine zoogdieren (zoals algemene soorten, waterspitsmuis, meervleermuis, Hermelijn, Bunzing)
- dagvlinders (algemene soorten en Bont dikkopje) en Libellen
- Struweelvogels (zoals Blauwborst, Roodborsttapuit, Patrijs e.a.).
- vissen worden niet specifiek genoemd als doelsoort; alleen indien het een waterloop met functie verweven of waternatuur, met noodzaak tot vismigratie betreft

Model Moeraszone (veelal in kleigebied)

- De corridor bestaat uit een aaneengesloten strook langs watergang van in de vorm van een natuurvriendelijk ingerichte oeverzone met riet en andere oeverplanten, zoals Lisdodde, met een breedte van minimaal 10 m breed. Verspreid langs de waterloop (tot maximaal 20% van de oever) komt opgaande begroeiing met inheemse bomen (vooral wilgen) voor.
- De stapstenen bestaan uit gevarieerde natuurgebiedjes met een oppervlakte van 2 tot 4 hectare, en een onderlinge afstand van maximaal 2 km. De opbouw bestaat uit moeras/rietvegetaties, open water, nat grasland en verspreid struweel.

Precieze inrichting is afhankelijk van de doelsoorten. Algemeen gelden als doelsoorten voor model 'Moeraszone':

- Moerasvogels (Rietzanger, Kleine Karekiet, Blauwborst)
- Kleine zoogdieren, zoals waterspitsmuis, meervleermuis
- Amfibieën, Libellen
- op termijn: Otter, Roerdomp
- vissen worden niet specifiek genoemd als doelsoort; alleen indien het een waterloop met functie verweven of waternatuur, met noodzaak tot vismigratie betreft

Algemene aandachtspunten bij inrichting van ecologische verbindingzones

- Voor de doelsoorten wordt in zijn algemeenheid uitgegaan van doelstellingen voor de te verbinden natuurgebieden, en indien van toepassing aangesloten bij de streefbeelden van reeds bestaande omliggende EVZ's. Ook wordt gekeken naar (bescherming en ontwikkeling van) bestaande populaties.
- De EVZ dient zo ingericht te worden dat aan de habitateisen van de gekozen doelsoorten wordt voldaan.
- De meest kritische soorten worden als doelsoorten gekozen; naast de gekozen doelsoorten kunnen ook veel andere diersoorten gebruik maken van de EVZ (de zg. 'meeliftsoorten').
- Om de EVZ geschikt te maken voor zoveel mogelijk diersoorten dient er voldoende variatie aanwezig te zijn. Denk aan: variatie horizontaal: inhammen, microklimaat, en variatie verticaal: nat-droog-gradiënt.
- Let op variatie in opgaande en lagere begroeiing (maar voorkom schaduwshade door teveel beschaduwende van omliggende landbouwgrond)
- Aandacht voor faunapassages (looprichels in duikers, hop-overs of boombruggen, etc) bij kruisingen en barrières, door verantwoordelijke partijen (gemeenten, RWS, ProRail ea);
- Bij verspringen van EVZ van de ene naar de andere oever zo mogelijk creëren van dwarsverbindingen (gecombineerd met brug/landbouwbruggetje of omgevallen boom)
- Bij aanplanten of inzaaien zoveel mogelijk gebruik maken van inheems, bij voorkeur lokaal materiaal.
- Let op mogelijke verontreinigingsbronnen: overstorten, lozingen, afvoer landbouwwater via drainages, etc. Drainages moeten binnen de EVZ zoveel mogelijk verwijderd worden.
- Indien van toepassing bij EVZ-inrichting opheffen van vismigratieknelpunten; alleen indien het een waterloop met functie verweven of waternatuur, met noodzaak tot vismigratie betreft
- Aandacht voor cultuurhistorische en aardkundige waarden, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid
- door versterken van de landschappelijke identiteit. Op basis van de historische kaarten wordt aandacht gevraagd voor het accentueren van 'cultuurhistorische herkenbaarheid'.
Bij kleinschalig *zandlandschap* middels kavelgrensbeplanting (houtsingels/heesters) veelal dwars op het beekprofiel: het zogenaamde 'coulisselandschap'. Lijnvormige structuren worden gevormd met opgaande gesloten beplanting in vorm van houtsingels, met bomen en struweel.
Het *kleilandschap* is meer open met lijnvormige structuren (dijken en vaarten), bestaande uit lage vegetatie (riet/gras) met hier en daar transparante boombeplanting (solitair of in losse groepjes, met onregelmatige plantafstand). Dijken met bomenrijen met regelmatige plantafstand langs de dijk.
Check op historische houtwallen en andere cultuurhistorisch waardevolle objecten, aangemerkt op de cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Brabant (bron www.CHW.brabant.nl)!
Zoveel mogelijk moeten bestaande groenelementen en water dat kan bijdragen aan de EVZ-functie behouden blijven!
- Indien van toepassing EVZ-inrichting in combinatie met watersysteemherstel uitvoeren
- Aandacht voor bereikbaarheid voor onderhoud, waarbij het onderhoudspad bij voorkeur niet aan de EVZ-zijde ligt [PM: UITWERKEN]
- Aandacht voor evt. (extensieve) recreatie, bij voorkeur niet aan de EVZ-zijde; zo nodig natuurtoets laten uitvoeren en beoordelen. Zie beleidsnota recreatief medegebruik d.d. 31 augustus 2011 (CORS 11IT000018). Recreatie heeft geen direct effect op volwassen amfibieën. Wanneer je langs loopt of fietst blijven de dieren gewoon zitten. Honden hebben een negatief effect op amfibieën wanneer die in poelen springen waar voortplanting plaatsvindt van amfibieën of waar kwetsbare eieren en larven liggen. Poelen en paden gescheiden houden door ondoordringbare vegetatie (doornstruweel).
- Aandacht voor begrenzing van EVZ's en overig landgebruik; door aanleg van grensslootjes, greppels of (natuurvriendelijke) 'rasters', waardoor invloed vanuit de landbouw beperkt wordt.
- Ook aandacht voor overige functies (indien van toepassing) in combinatie met ecologie, zoals EHS-natuurbeheertypen, AHS-water voor landbouw
- Rekening houden met mogelijk voorkomen van beschermde soorten (F&F-scan); bij uitvoering werken volgens de nieuwe Natuurwet!